T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/683
KARAR NO : 2019/783
KARAR TR: 25.11.2019

ÖZET:Davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerekti̇ği hk.

KARAR

Davacı : N.Ş.N.
Vekili : Av. T. E.
Davalı : 1-Seyhan İlçe Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. İ.S.
2- ASKİ Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. P.K.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin 01 NS 990 plaka numaralı aracının seyir halinde iken motoruna, 18.09.2014 günü saat 16:30 civarında geçekleşen şiddetli yağış sonucu sokağın eğimli ve alçalıp yükselen tarzda çukur oluşturacak şekilde yapılması ve altyapı çalışmalarının ve kanalizasyon sisteminin yetersizliği nedeniyle sokakta oluşan su birikintisi içinden geçerken, su girmesinden dolayı aracında hasar ve değer kaybı meydana geldiği, aracının 2,5 ay serviste kaldığı, yolda mahsur kaldığı, iki buçuk ay aracı olmadığı için gerek iş gerek özel hayatı açısından zorluklar çektiğinden bahisle fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 1.000,00 TL maddi ve 10.000,00 TL manevi tazminat ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idarelerden ASKİ Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü vekili savunma dilekçesinde dava konusu açısından görevli yargı yerinin adli yargı olduğunu ileri sürerek görev itirazında bulunmuştur.

Adana 1. İdare Mahkemesi : 21.1.2016 gün ve 2015/179 sayı ile, zararın kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında doğduğu nedeniyle idarenin hizmet kusuruna dayanılmış olması, zarara neden olduğu iddia edilen eylemin abone ilişkisi kapsamında da bulunmaması karşısında, olayda kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanmasını gerektireceği; buhususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Yasa'nın 2/1 -b maddesi kapsamında bulunan tam yargı davasının görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olduğu gerekçesiyle davalı ASKİ Genel Müdürlüğünün görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı ASKİ Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içerisinde verdiği dilekçesi üzerine dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı: 2918 sayılı Kanunun 110. maddesinde yapılan değişiklikle, karayollarında meydana gelen trafik kazalarından doğan sorumluluk davalarında araç işletenin bir kamu kuruluşu olması halinde bile davaya adli yargı yerinde bakılması gerekeceğinden, somut olaya ilişkin davanın da özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği; bu nedenle 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13 maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasanın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

Danıştay Başsavcısı: Uğranıldığı ileri sürülen zarar, 2560 sayılı Kanun uyarınca kamu tüzel kişisi olarak kurulmuş olan ASKİ Genel Müdürlüğünün Kanunda belirlenmiş olan kamu hizmeti niteliği taşıyan alt yapı tesisini kurma ve işletme yetkisi kapsamında sunmuş olduğu hizmetinkötü işlemesi, hiç işlememesi ya da eksik işlemesi, bir başka anlatımla hizmet kusuru iddiasına dayandığından uyuşmazlığın görümü ve çözümünün idari yargının görevine girdiği sonucuna ulaşıldığı, bu nedenle2247 sayılı Yasanın 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddinin uygun olacağı yönünde düşünce vermiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü 20.2.2017 gün ve E:2016/439, K:2017/4 sayı ile; davanın çözümünde adli yargının görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile davalı idare vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Adana 1. İdare Mahkemesince verilen 21.1.2016 gün ve E:2015/179 sayılı görevlilik kararının 2247 sayılı Kanunun 12.maddesi gereğince müracaatta bulunan Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü yönünden kaldırılmasına karar vermiştir.

Bunun üzerine, Adana 1. İdare Mahkemesi 11.4.2017 gün ve E:2015/179, K:2017/567 sayı ile, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 15/1-a maddesi hükmü uyarınca her iki davalı idare açısından görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

ADANA 6. ASLİYE HUKUK MAHKEME$İ 10.2019 gün ve E:2017/321 sayı ile, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce sadece davalılardan ASKİ yönünden adli yargının görevli olduğuna dair karar verilmiş olması göz önüne alındığında, bu karar neticesinde Adana 1. İdare Mahkemesi'nce 2015/179 E 2017/567 K sayılı karar ile her iki dâvâlı yönünden .de adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar verilmiş olması ve bu kararın kesinleşmiş olması doğrultusunda, davalı Seyhan Belediyesi yönünden 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19/1 - maddesi gereğince görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına, Adana 1. İdare Mahkemesi'nce 2015/179 E 2017/567 K sayılı kesinleşmiş dosyasının aslının ivedi olarak temini sonrası dosyanın bir kül halinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, İşbu dosyaların da devam etmekte olan yargılamanın, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19/1 maddesi gereğince Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONI Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan25.11.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;Asliye Hukuk Mahkemesince 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli yargı dosyasının Mahkemece, ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının Seyhan Belediye Başkanlığı yönünden esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli old yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen zararın tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının aracıyla seyir halindeyken,sokaktaki çukurda oluşan su birikintisinin aracının motoruna girmesi nedeniyle araçta oluştuğu önesürülen zararın tazmini talebiyle bakılan bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda,2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümünde Seyhan Belediye Başkanlığı yönünden de adli yargının görevli olduğu dolayısıyla, Adana 6. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan 1.10.2019 gün ve E:2017/321 sayılı başvurunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde Seyhan Belediye Başkanlığı yönünden de ADLİ YARGININ görevli olduğuna, Adana 6. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan 1.10.2019 gün ve E:2017/321 sayılı BAŞVURUNUN REDDİNE, 25.11.2019 gününde Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

İdarenin kendi kuruluş kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlama şeklinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karşısında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

ÜYE
Ahmet ARSLAN